

Utlåtande 2005:204 RV (Dnr 011-1951/2005)

Utseende av fler vigsel/registreringsförrättare i Stockholms stad

Motion av Inge-Britt Lundin (fp) (2005:37)

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta följande
Motion (2005:37) av Inge-Britt Lundin (fp) angående vigsel/registreringsförrättare i Stockholm anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Föredragande borgarrådet Roger Mogert anför följande.

Motionens innehåll

Enligt motionären har under de senaste åren antalet vigslar ökat, *bilaga*. Det blir allt populärare att gifta sig och tiden räcker tyvärr inte till för att de tolv personerna som är utsedda av kommunen skall hinna med att viga alla som så önskar. Det vore därför önskvärt att utse fler vigsel/registreringsförrättare än de tolv som idag finns.

Remisser

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och KF/KS kansli.

Stadsledningskontoret förordar att vigselverksamheten i Stadshuset ej ökas med hänsyn till representations- och visningsverksamheten. Stadsledningskontoret för också fram att avgift för vigsel bör kunna övervägas samt att

det också bör övervägas att införa någon form av prioriteringsordning till förmån för par med anknytning till Stockholm.

KF/KS kansli anser att vigselkapaciteten i Stadshuset bör ökas. Kansliet föreslår således att fullmäktige bifaller motionen och utser ytterligare vigselförrättare, som måste vara beredda att även ställa upp och förrätta vigslar på andra ställen än i Stadshuset. Dessutom bör öppnas för vigslar även på söndagar. Om detta inte räcker för att nedbringa kötiderna bör förutsättningarna för att utnyttja också andra lokaler i Stadshuset studeras mera i detalj.

Mina synpunkter

Det är givetvis glädjande att många par väljer att gifta sig i Stadshuset. En nackdel med en utökad vigselverksamhet i Stadshuset är att den mycket populära visningsverksamheten skulle behöva begränsas. Även lokalbehovet för Stadshusets representation måste beaktas i detta sammanhang. Jag delar därför stadsledningskontorets bedömning att nuvarande tider för vigslar utgör en välavvägd kompromiss mellan olika önskemål och behov och därför ej i dagsläget bör utökas. Ett ökat antal vigsel- och partnerskapsförrättare kan trots detta övervägas, då vigslar kan ske även på andra platser än i Stadshuset. Jag anser att ett utökat antal vigsel- och partnerskapsförrättare ska övervägas inför nästa mandatperiod. Jag anser också i likhet med stadsledningskontoret att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen kan komma fram till resultat, som påverkar nuvarande ceremonier och att eventuella förändringar därför bör anstå till utredningen är färdig.

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Reservation anfördes av borgarrådet *Lotta Edholm* (fp) enligt följande.

Jag föreslår kommunstyrelsen föreslå kommunfullmäktige besluta att

1. bifalla motionen
2. uppdra åt kommunstyrelsen att undersöka möjligheten till en utökning av tider för vigslar och registrering i Stadshuset till att även omfatta söndagar
3. därutöver anföras.

Motionen uppmärksammar det faktum att tiden inte räcker till för stadens vigsel- och registreringsförrättare att hinna med att viga alla som så önskar. Motionären föreslår därför att staden hemställer hos länsstyrelsen om utseende av fler vigsel/registreringsförrättare i Stockholms stad.

KF/KS kansli instämmer i sitt remissvar i motionärens analys och föreslår bifall till motionen. Kansliet förordar också en utökning av tider för vigslar och registreringar i Stadshuset till att även omfatta söndagar under sommarmånaderna.

Även Länsstyrelsen anser att staden bör överväga att utöka antalet borgerliga vigselförrättare/registreringsförrättare, vilket framgår av en aktuell skrivelse till staden.

Det är glädjande att föredragande borgarråd vill överväga en utökning av antalet vigsel- och registreringsförrättare. Vi ser dock ingen anledning att avvakta med frågan ytterligare. Motionen bör därför bifallas.

Kommunstyrelsen delar borgarrådsberedningens uppfattning och föreslår kommunfullmäktige besluta följande

Motion (2005:37) av Inge-Britt Lundin (fp) angående vigsel/registreringsförrättare i Stockholm anses besvarad med vad som anförs i utlåtandet.

Stockholm den 9 november 2005

På kommunstyrelsens vägnar:
ANNIKA BILLSTRÖM

Roger Mogert

Anette Otteborn

Reservation anfördes av *Kristina Axén Olin*, *Sten Nordin* och *Mikael Söderlund* (alla m), *Lotta Edholm* och *Ann-Katrin Åslund* (båda fp) och *Ewa Samuelsson* (kd) med hänvisning till reservationen av (fp) i borgarrådsberedningen.

ÄRENDET

Enligt motionären har under de senaste åren antalet vigslar ökat. Det blir allt populärare att gifta sig och tiden räcker tyvärr inte till för att de tolv personerna som är utsedda av kommunen skall hinna med att viga alla som så önskar. Det vore därför önskvärt att utse fler vigsel/registreringsförrättare än de tolv som idag finns.

REMISSER

Motionen har för synpunkter remitterats till stadsledningskontoret och KF/KS-kansli.

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 26 maj 2005 är av i huvudsak följande lydelse.

Sammanfattning

Stadsledningskontoret förordar att vigselverksamheten i Stadshuset ej utökas mht. representations- och visningsverksamheten. Avgift för vigsel bör kunna övervägas. Det kan också övervägas att införa någon form av prioriteringsordning till förmån för par med anknytning till Stockholm. Stadsledningskontoret konstaterar att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen kan komma fram till resultat, som påverkar nuvarande ceremonier.

Ärendets beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret för yttrande, där det beretts i stadsdirektörens stab.

Bakgrund

I motionen anføres att under de senaste åren har antalet vigslar ökat. Det har då blivit svårt för de av staden nominerade 12 vigselförrättarna att hinna med att viga alla som så önskar. Det vore därför önskvärt enligt motionären att utse fler vigsel/registreringsförrättare.

Stadsledningskontorets synpunkter

I äldre tid ingicks äktenskap genom avtal mellan mannens och kvinnans släkter (ätter). Först år 1734 blev den kyrkliga vigseln ett villkor för ett äktenskap med full rättsver-

kan. 1908 infördes det system som finns i dag, dvs. med en generell möjlighet att välja mellan civil och kyrklig vigsel.

Bestämmelser om äktenskap finns numera i äktenskapsbalken från 1987. Behörig att vara vigselförrättare är lagfären domare i tingsrätt, den som länsstyrelsen har förordnat till vigselförrättare samt präst i Svenska kyrkan eller befattningshavare i ett annat trossamfund enligt särskilt förordnande.

Borgerlig vigsel i Stadshuset infördes på försök 1972. Från 1982 är verksamheten permanent. I Stockholm kan borgerliga vigselförrättningar genomföras i Rådhuset och i Stadshuset på lördagar kl. 14-16. Vid institutets tillkomst förmodade första lagutskottet att lämpliga vigselförrättare kunde stå att finna bland de kommunala förtroendemännen.

Kommunfullmäktige har för åren 2003-2006 nominerat kommunfullmäktiges presidium samt ytterligare nio särskilt utsedda personer lämpliga att fungera som borgerliga vigselförrättare enligt 4 kap. 3 § äktenskapsbalken respektive registreringsförrättare enligt 8 § lagen om registrerat partnerskap. Antalet förrättare har varit oförändrat sedan 1972. En vigselförrättare tjänstgör 4 lördagar per år och viger som mest ett 20-tal par. Därutöver kan förrättaren åta sig privata vigslar, i hemmet, på båt, i park etc. Ersättning utgår med 110 kr. för första vigsel och 30 kr. för därpå följande vigslar under samma dag.

Stadsledningskontoret får erinra om att Äktenskaps- och partnerskapsutredningen (Dir. 2005:6) har till uppgift att ta ställning till om par av samma kön bör kunna ingå äktenskap. Vidare skall utredaren ta ställning till formerna för ingående av äktenskap innefattande bl. frågan om äktenskap endast bör få ingås civilt samt huruvida ingående av äktenskap kan knytas till någon form av registrering istället för till vigsel. Om utredaren anser att länsstyrelsen även framgent skall förordna vigselförrättare så skall klarläggas vad som skall gälla ifråga om sådana förordnanden innefattande bl. ersättning. Denna delfråga har vid flerfaldiga tillfällen påtalats av KF:s förre ordförande. Utredaren skall vidare överväga om avgifter bör tas ut.

Av motionen framgår inte om förslaget är att med ökat antal vigselförrättare utöka tiderna i Stadshuset för vigslar. Stadsledningskontoret antar att så är fallet och noterar i denna del att verksamheten med vigslar kräver en hel del administration. Samtidigt innebär den att Stadshusets likaså mycket populära visningsverksamhet måste begränsas om antalet vigslar utökas. Även lokalbehovet för Stadshusets representation måste beaktas i detta sammanhang. En samlad bedömning utvisar att nuvarande tider för vigslar utgör en välavvägd kompromiss mellan olika önskemål och behov och bör därför ej utökas.

Vigslarna i Stadshuset är avgiftsfria. I andra kommuner förekommer att avgift debiteras. Avgiftsuttag bör övervägas med beaktande av att denna kräver viss administration. Stadshusets vigselceremoni är tillgänglig för alla par oberoende av bostadsort. Värde av denna "turistattraktion" av Las Vegas-typ kan ifrågasättas i synnerhet om köerna till vigsel blir så långa att stockholmare tvingas avstå eller anmäla sitt vigselintresse orimligt lång tid i förväg. Någon form av prioriteringsordning bör därför kunna övervägas.

Om motionen har som primärt syfte att minska arbetsbelastningen för vigselförrättarna vid medverkan vid vigslar utanför Stadshuset synes det vara möjligt att nominera ett större antal vigselförrättare. Då frågeställningen haft aktualitet under längre tid synes ställningstaganden kunna anstå fram till dess den ovannämnda statliga utredningen föreligger. Hela vigselinstitutet kan då stå inför genomgripande förändringar.

Motionen kan härmed anses besvarad.

KF/KS kanslis tjänsteutlåtande daterat den 31 augusti 2005 är av i huvudsak följande lydelse.

Motionen

Motionären framhåller att vigslar i Stadshuset är populära, de utgör en bra turistattraktion och är väl värda att satsa på. Tiden räcker inte för att de tolv personer som är utsedda av staden skall hinna med att viga alla som så önskar. Motionären föreslår att fler vigsel/registreringsförrättare utses i Stockholms stad.

Bakgrund

I anledning av tre olika motioner beslöt kommunfullmäktige 1971 (Utl 1971:196) att starta en försöksverksamhet med vigslar i Stadshuset. Ett viktigt motiv var enligt beslutet att skapa en möjlighet till borgerlig vigsel också när Rådhuset var stängt, d.v.s. under lördagar, söndagar och helgdagsaftnar. Ett annat önskemål var att vigseln borde kunna ges en festligare och mer högtidlig inramning än i Rådhuset. Ett antal olika lokaler övervägdes, bl.a. Skogaholms herrgård på Skansen samt lokaler på Skeppsholmen, i Medborgarhuset och Kulturhuset. Vid den fortsatta beredningen stannade man dock för Stadshuset och den s.k. Ovalen med ingång via De hundra valv.

De första vigslarna i Stadshuset genomfördes i februari 1972. Försöksverksamheten ersattes med en permanent verksamhet tio år senare (Utl 1982:190). Verksamheten har bedrivits på i stort sett samma sätt hela tiden. Tolv förtroendevalda utses som vigselförrättare av fullmäktige. Staden svarar för kostnaderna för vaktmästare, protokollförare, tolkning, utsmyckning, granskning av handlingar och utskrift av vigselbevis. Från slutet av 1990-talet svarar staden också för tidsbeställning, som tidigare sköttes av tingsrätten i Rådhuset.

I Stadshuset är antalet vigslar/ registreringar av partnerskap ca 1000 per år. Härutöver svarar de av staden utsedda vigselförrättarna för ca 70 - 80 förrättningar på andra håll än i Stadshuset. KF/KS kansli är den förvaltning inom staden som har ansvaret för administrationen kring vigslar och registreringar.

KF/KS kanslis synpunkter

KF/KS kanslis uppfattning är att motionären har rätt i att önskemålen om att få gifta sig/registrera partnerskap i Stadshuset har ökat under senare år. De som vigs eller registreras är inte bara boende i Stockholm utan de kommer även från andra kommuner och från utlandet. En vigsel i Stadshuset upplevs som en värdig och fin ceremoni i

vackra och statusfyllda lokaler. Väntetiden är 2 – 4 månader (fyra på sommaren), vilket av många intressenter uppfattas som en alltför lång tidsutdräkt. Det leder till att åtskilliga par blir besvikna och får ändra sina planer eller efterfrågar att få vigseln förrättad på andra platser.

Länsstyrelsen anser – i likhet med motionären – att kommunen bör överväga att utöka antalet borgerliga vigselförrättare/registreringsförrättare. I en remiss till staden 2005-06-17 påpekas att väntetiden är lång och att antalet borgerliga vigselförrättare/registreringsförrättare som förordnas för Stockholms stad efter förslag av fullmäktige är anmärkningsvärt litet i jämförelse med andra kommuner i länet.

Det är naturligtvis en bedömningssak vilken kötid för vigsel i Stadshuset som skall anses lagom och rimlig. Åtskillig arbetstid åtgår för kansliets handläggare att förklara situationen för de berörda. Klart är att nuvarande långa kötider gör många besvikna och styr bort en hel del presumtiva vigselakter från Stadshuset. Det är därför, anser KF/KS kansli, ett rimligt önskemål att öka vigselkapaciteten. Det är ingen tvekan om att vigslarna/registreringarna har ett betydande goodwill-värde för den kommunala verksamheten och ger intryck av ett öppet och serviceinriktat Stockholm.

Förslaget om att öka antalet av fullmäktige utsedda vigsel- och registreringsförrättare bör inte vara svårt att genomföra. Det löser dock inte kapacitetsbristen när det gäller vigslar i själva Stadshuset. Det är lokalutnyttjandet som är problemet. Antingen måste tidstillgången i Ovalen utökas eller också måste tillträde ges till någon annan lokal i Stadshuset.

Vigslarna/registreringarna äger nu rum i Ovalen mellan kl 14.00 och 16.00 på lördagar och medför under denna tid begränsningar för visningar och mottagningar i Stadshuset. Sommarmånaderna är högsäsong för såväl visningar som vigslar. En utökning av lördagstiden för vigslar i Ovalen, skulle innebära en minskning av tiden för visningar, och vice versa. Det är sannolikt inte lämpligt att ändra den nuvarande mixen.

KF/KS kansli anser dock att tider för vigslar och registreringar under sommarmånaderna – förutom på lördagar - borde kunna erbjudas på *söndagar* mellan kl 14.00 och 16.00 utan att visningsverksamheten nämnvärt behöver stå tillbaka. Redan när försöket med vigslar inleddes 1972 var avsikten att vigselakter skulle erbjudas även på söndagar. Efter uppgifter från tingsrätten om att sådana önskemål, vid den tiden, förekom endast i begränsad omfattning beslöt man att tills vidare avvakta med att införa söndagsvigslar. Hur stort intresset för söndagsvigsel är i dagsläget går ej att bedöma eftersom detta alternativ inte har erbjudits.

För att öka kapaciteten ytterligare skulle andra lokaler i Stadshuset behöva utnyttjas. Nordiska rummet och/eller Paulirummet ligger då närmast till hands och borde kunna disponeras någon timme på lördagar. En särskild ingång finns från västsidan mot Ragnar Östbergs plan. Ett utnyttjande av dessa lokaler stör inte visningsverksamheten och kommer normalt inte heller att inkräkta på stadens mottagningar eller annan representation. KF/KS kansli anser dock att det skulle bli betydande informations- och styrningsproblem gentemot bröllopsgästerna om två olika delar av Stadshuset - Ovalen och Pauli/Nordiska - används under samma dag. En förstärkt vaktmästarinsats behövs,

bl.a. för omskytningar, ommöbleringar och för att hindra att bröllopgästerna ska lockas in i Blå Hallen och vidare ut i Stadshusets representationslokaler. Av dessa skäl anser kansliet att en förstärkning av kapaciteten för vigslar/registreringar åtminstone i ett inledningsskede bör inskränka sig till ovan nämnda tid för söndagsförrättningar i Ovalen.

Regeringen har tillsatt den s.k. Äktenskaps- och partnerskapsutredningen (Ju 2005:03). Denna ska bl.a. ta ställning till frågan om äktenskap endast bör få ingås civilt. Skulle så bli fallet kommer rimligen efterfrågan på borgerlig vigselkapacitet att öka ytterligare. Den pågående utredningen, som ska vara klar i mars 2007, är enligt kansliets uppfattning inget skäl för att nu avvakta med att öka vigselkapaciteten i Stadshuset.

Arvodena till vigsel-/registreringsförrättarna bekostas av statsmedel via länsstyrelsen. Arvode utges med 110 kronor. Förrättas samma dag mer än en vigsel utgör ersättningen 30 kronor för varje vigsel utöver den första.

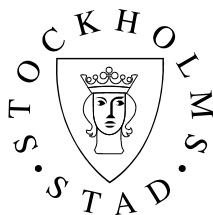
Stadens bokförda kostnader för borgerliga vigslar/registreringar av partnerskap består av löner till vaktmästare/vittnen, blommor och lokalutsmyckning, tolkarvoden, informationsutskick samt en $\frac{3}{4}$ befattning för tidsbeställningar, granskning av handlingar, expediering till skatteverket, utskrift av vigselbevis m.m. Dessa kostnader uppgick år 2004 till sammanlagt drygt 450 000 kronor, exklusive lokalkostnader. Lokalkostnaderna är i sammanhanget försumbara. Hänsyn har inte heller tagits till eventuell undanträngning av potentiella intäkter från visningsverksamheten då sådana effekter är mycket osäkra. Kostnaden per vigsel, inklusive de m som äger rum på annan plats kan med ovan nämnda förutsättningar anges till 420 – 430 kronor. Skulle vigselkapaciteten ökas i enlighet med vad som ovan skisseras kommer den totala kostnaden för verksamheten också att öka men ”styckkostnaden” per vigsel kommer att minska.

En vigsel i Stadshuset är avgiftsfri. Det gäller även för icke stockholmare. Ibland har förslag väckts, t.ex. i budget för 1994, om att staden bör ta betalt för vigselverksamheten. Någon avgift har ännu inte införts bl.a. på grund av att hanteringen antas medföra en rätt omfattande extra administration.

Sammanfattningsvis anser KF/KS kansli att vigselkapaciteten i Stadshuset bör ökas. Kansliet föreslår således att fullmäktige bifaller motionen och utser ytterligare vigselförrättare, som måste vara beredda att även ställa upp och förrätta vigslar på andra ställen än i Stadshuset. Vigseltiderna på lördagar i Ovalen bör oförändrat omfatta kl. 14.00 – 16.00 under sommarmånaderna. Ovalen bör dessutom öppnas för vigslar på söndagar kl 14.00 – 16.00. Om detta inte räcker för att nedbringa kötiderna bör förutsättningarna för att utnyttja också andra lokaler i Stadshuset studeras mera i detalj.

Stadsledningskontoret och KF/KS kansli bör ges i uppdrag att genomföra de praktiska förändringarna.

KF/KS kansli anser att motion 2005:37 av Inge-Britt Lundin (fp) kan besvaras med vad som anförts i föreliggande tjänsteutlåtande.

KOMMUNFULLMÄKTIGE

Motioner

2005:37

2005:37

Motion av Inge-Britt Lundin (fp) om utseende av fler vigsel/registreringsförrättare i Stockholms stad

Dnr 011-1951/2005

Länsstyrelsen utser på förslag av staden varje valperiod tolv s k borgerliga vigsel/registreringsförrättare. Dessa tolv personer har skyldighet att tjänstgöra fyra lördagseftermiddagar i stadshuset. Därutöver påtar sig vigselförrättarna ofta s k privata vigslar, ibland beroende på att väntetiderna för att få tid en lördag i stadshuset är för lång.

Att viga i Stockholms stad är populärt. Många par kommer ofta från andra delar av landet, från andra kommuner i Stockholms län eller från utlandet. Det är en bra turistattraktion, och väl värd att satsa på.

Under de senaste åren har antalet vigslar ökat. Det blir allt populärare bland unga par att gifta sig. Men tyvärr räcker tiden inte till för att de tolv personerna som är utsedda av kommunen skall hinna med att viga alla som så önskar. Det vore därför önskvärt att utse fler vigsel/registreringsförrättare.

Jag hemställer därför

att kommunfullmäktige hos länsstyrelsen hemställer om utseende av fler vigsel/registreringsförrättare i Stockholms stad.

Stockholm den 9 maj 2005

Inge-Britt Lundin